

РЪКОВОДСТВО

**за участие на българските делегати
и експерти в заседания на международните
и европейските организации по стандартизация
(ISO, IEC, CEN и CENELEC)**

2019

СЪДЪРЖАНИЕ

0	Въведение.....
1	Мисия на българските делегати и експерти.....
2	Определяне на българските делегати и експерти.....
3	Акредитиране на българските делегати и експерти.....
4	Подготовка за заседание.....
5	Участие в заседание.....
5.1	Участие в Технически комитети и Подкомитети.....
5.2	Участие в работни групи.....
6	Докладване в БИС/ТК и БИС.....
7	Покана за провеждане на заседание в България.....
8	Поемане на отговорност за технически органи.....
	Приложение А - Кратко описание на ISO, IEC, CEN и CENELEC.....
A.1	Международни организации по стандартизация, ISO и IEC.....
A.2	Европейски организации по стандартизация, CEN и CENELEC.....
A.3	Структура на техническите органи на ISO/IEC и CEN/CENELEC и участие в тях.....
	Приложение Б – Публикации на ISO/IEC и CEN/CENELEC.....
	Приложение В - Процедури за гласуване в CEN и CENELEC.....
	Приложение Г - Отговорности и задължения на секретариатите на техническите органи на ISO/IEC или CEN/CENELEC.....
G.1	Отговорности и задължения на секретариатите на техническите органи на ISO/IEC.....
G.2	Отговорности и задължения на секретариатите на техническите органи на CEN/CENELEC.....
	Приложение Д - Съкращения.....
D.1	Съкращения, използвани в CEN/CENELEC.....
D.2	Съкращения, използвани в ISO/IEC.....
D.3	Национални органи по стандартизация на страните-членки на EU.....
D.4	Национални органи по стандартизация на страните-членки на EFTA.....
D.5	Национални органи по стандартизация на Афилирани членове.....
	Приложение Е - <i>Кодекс на ISO за поведение при техническа работа</i> .....
	Приложение Ж - Ръководство 31:2015 на CEN-CENELEC <i>Законодателство в областта на конкуренцията за участниците в работата на CEN-CENELEC.</i>

0 Въведение

Целта на този документ е да подпомогне ефективното участие на БИС в техническата работа на международните организации по стандартизация (ISO и IEC) и на европейските организации по стандартизация (CEN и CENELEC).

Документът дава указания и предоставя полезна информация за българските делегати, участващи в заседания на Техническите комитети и Подкомитети и на експерти, участващи в работни групи по стандартизация на международно и европейско ниво.

Документът е подготвен на базата на принципите, установени във *Вътрешния правилник на CEN/CENELEC* [CEN/CLC Internal Regulations] и *Директивите на ISO/IEC* [ISO/IEC Directives], като представя общ преглед, без да е изчерпателен. В текста са предоставени връзки, които могат да бъдат използвани за справка и допълнителна информация.

В приложение Е е даден *Кодекс на ISO за поведение при техническа работа* [ISO code of conduct for the technical work], който е задължителен за спазване и влиза като точка от дневния ред на всяко заседание на технически работен орган на ISO.

В приложение Ж е дадено Ръководство 31:2015 на CEN-CENELEC *Законодателство в областта на конкуренцията за участниците в работата на CEN-CENELEC*. [CEN-CENELEC GUIDE 31: 2015 Competition law for participants in CEN-CENELEC activities].

1 Мисия на българските делегати и експерти

Българските делегати и експерти, в сътрудничество с делегатите и експертите на другите страни, участват в разработването на международни стандарти (ISO/IEC) или европейски стандарти (CEN/CENELEC).

Участието в техническите работни органи на европейските и международните организации по стандартизация се осъществява чрез:

- Присъствие на делегати на заседанията на Техническите комитети (ТС) или подкомитети (SC);
- Участие на експерти в работните групи (WG);

Българските делегати представят и защитават националната позиция, свързана с темата на заседанието, която трябва да бъде приета предварително от съответния национален технически комитет на БИС (БИС/ТК) или от Технически съвет (БИС/ТС), когато няма технически комитет.

Българските експерти участват активно в работните групи или в други специфични органи, за което те са определени и акредитирани, като допринасят с техните познания и опит и докладват на съответния БИС/ТК или БИС/ТС за извършената работа.

2 Определяне на български делегати и експерти

За участие в заседание по стандартизация на международно или европейско ниво членовете на българската делегация се определят от съответния БИС/ТК или БИС/ТС.

За да бъде определен даден делегат, той трябва да отговаря на следните критерии:

- да е член на БИС/ТК или БИС/ЕРГ;
- да има професионален опит в областта, в която е компетентен съответния технически комитет или подкомитет на ISO/IEC или CEN/CENELEC;
- да познава правилата и процедурите по стандартизация и да има опит в работата по стандартизация.
- да е достатъчно уверен при вземането на решения, както и при приемането или отхвърлянето на решения, до които може да бъде достигнато по време на заседанието;
- да може да комуникира на английски език;
- да декларира, че при участието си ще спазва правилата и процедурите и съответните приложими документи за разработването на стандарти, в това число *Кодекса на ISO за поведение при техническа работа* и Ръководство 31:2015 на CEN-CENELEC *Законодателство в областта на конкуренцията за участниците в работата на CEN-CENELEC*.

Ако БИС/ТК или БИС/ТС определи повече от един делегат за дадено заседание, той трябва да избере измежду тях ръководител на делегацията. Броят на делегатите, участващи едновременно в едно заседание, не трябва да превишава трима. Преди заседанието, вземайки предвид дневния ред, делегатите трябва да съгласуват мненията и предложенията, които ще бъдат защитавани като българска позиция.

В техническите комитети или подкомитети на ISO/IEC или CEN/CENELEC, делегатите представляват националната позиция, а не организацията, в която работят. Това означава, че делегатите не трябва да изразяват лични мнения в преговорите и дебатите с останалите членове на техническия орган, в който участват.

За участие в работни групи (WG) и други специфични работни органи, експертите трябва да бъдат определяни от съответния БИС/ТК или БИС/ТС, като предложените експерти трябва да гарантират своето непрекъснато участие. В този случай експертите допринасят чрез своите знания и опит, действайки в качеството си на експерти, но познавайки и отчитайки националните интереси.

3 Акредитиране на български делегати и експерти

За всяко заседание, провеждано от технически комитет (ТС) или подкомитети (SC) в европейските органи по стандартизация и международните органи по стандартизация, на които БИС е активен член, националната делегация трябва да бъде акредитирана от БИС.

За секретариати на технически комитети, които са извън БИС, официално определените от съответния БИС/ТК делегати и/или експерти също трябва да бъдат акредитирани от БИС. Секретариатът на БИС/ТК трябва да посочи ясно организацията(ите), от която са участниците и ръководителя на делегацията, когато е необходимо. Секретариатът на БИС/ТК трябва да съобщи на БИС начините за връзка със съответния експерт (адрес, e-mail адрес, телефонен номер и др.)

Акредитирането на постоянни експерти в работни групи и други специфични органи трябва да бъде правено от БИС, само когато тези експерти участват в дадено заседание за пръв път. В случай, че поради каквито и да е обстоятелства не е гарантирано непрекъснатото участие съгласно точка 2, БИС трябва да прави акредитиране за всяко заседание. Секретариатът на БИС/ТК трябва да съобщи на съответния работен орган начините за връзка с експерта (адрес, e-mail адрес, телефонен номер и др.)

4 Подготовка за заседание

Преди заседание на европейски или международен технически орган, съответният национален технически комитет, освен състава на националната делегация, трябва определи и националната позиция, при което от съществено значение е всички членове на делегацията да участвуват при вземането на това решение.

Задача на делегатите е да се информират за дейностите на техническия орган на ISO/ IEC или CEN/CENELEC, в който ще участвуват, дали е нов или вече съществува. Секретариатът на БИС/ТК трябва да предостави на делегатите необходимата документация.

Националните делегати трябва внимателно да проучат цялата документация, която е свързана с всяко заседание на европейския или международния технически орган.

5 Участие в заседание

При участието си в заседанията на работните органи на международните и европейските органи по стандартизация делегатите и експертите трябва да спазват установените работни правила на тези организации.

При участието си делегатите трябва да допринасят за вземането на решения (на принципа на консенсус), съобразявайки се с нормативните изисквания по отношение на авторските права, търговските марки, патентите, конкуренцията, защитата на данните, и използвайки на предоставените им технически средства и ресурси.

ISO поддържа страница за подпомагане на работата на участващите в разработването на международни стандарти. Там могат да бъдат намерени най-новата информация за IT инструменти, форми, директиви, темплети, инструменти и т.н. на следните адреси:

<https://www.iso.org/home.html>

www.iso.org/resources.html

www.iso.org/directives-and-policies.html

Инструментариум и ръководства за разработване на европейски стандарти може да бъдат намерени в CEN BOSS (Business Operations Support System) на адрес:

<https://boss.cen.eu/developingdeliverables/Pages/default.aspx>

5.1 Участие в заседание на Технически комитети и подкомитети

По време на заседанието, българската делегация има възможност да защитава своите предложения или да коментира тези на другите делегации. Само ръководителят на делегацията има правото да бъде говорител и да гласува, но въпреки това, ако ръководителят на делегацията смята, че друг член на делегацията е по квалифициран или технически по-добре информиран да дискутира по даден въпрос, той може да поиска разрешение от председателя на ТС или SC да му даде думата. Във всички случаи, мнението, което е изразено от делегацията, трябва да представя националната позиция, съгласувана преди заседанието.

В случай, че по време на заседанието възникне тема, която не е в дневния ред, или която не е достигнала необходимото ниво на зрелост за дискусия, ръководителят на делегацията може да поиска отлагане на разглеждането на такава тема, с цел всеки национален орган по стандартизация да проведе необходимите консултации на национално ниво.

В заседание на международна организация, съгласие може да бъде постигнато чрез консенсус или чрез гласуване. В последния случай се изисква просто мнозинство и всяка делегация има право на един глас; гласовете на въздържалите се не се отчитат.

В европейските организации CEN/CENELEC, освен обикновено мнозинство, има случаи, при които, гласуванията са претеглени по специфичен начин (виж приложение В).

5.2 Участие в работни групи

Всяка работна група, както на международно така и на европейско ниво, има ръководител, определен от съответния Технически комитет или подкомитет, който е отговорен за координирането на работата, със или без помощта на секретар. Работните групи остават активни до завършването на задачите, за които са създадени, след което те обикновено биват разпускани.

Участниците в работна група действат в качеството си на експерти в специфичната област, но те трябва да бъдат запознати с националната позиция, засягаща темата, като по този начин се минимизира рискът проектът на стандарта да бъде отхвърлен на по-късен етап.

Трябва да бъдат взети всички необходими мерки, за да се гарантира, че експертът, който участва, ще предоставя в БИС информацията, свързана с работата на съответната европейска или международна работна група.

6 Докладване в БИС/ТК и БИС

Националната делегация или експертите, участващи в европейски или международни технически органи, трябва да подготвят доклад в срок от 14 (четирнадесет) дни след завършване на заседанието. Този доклад трябва да бъде представен на ръководството на БИС и на секретариата на БИС/ТК, за запознаване на останалата част от членове на Техническия комитет. В случаите,

когато делегацията е сформирана от повече от един член, за подготовката на доклада е отговорен ръководителят на делегацията.

В доклада трябва да бъде ясно изложена следната информация:

1. Информация за заседанието
  - Означението и наименованието на техническия работен орган;
  - Мястото и датата на провеждане на заседанието.
2. Информация за българската делегация
  - Пълните имена на членовете на делегацията, включително предприятията, в които те работят.
3. Информация за работата на заседанието
  - Главните теми по дневния ред, като се посочват позициите на страните, които имат най-съществено значение, както и позицията, защитавана от българската делегация по отношение на всяка от дискутираните теми, които са от национален интерес, включително направените предложения;
  - Най-важните споразумения, които са постигнати. В допълнение, много е важно ясно да бъде посочено дали по време на заседанието е поет някакъв специфичен ангажимент от българската делегация;
  - Датата на представяне на доклада и подпис на неговия автор.

Трябва да бъдат приложени следните документи: копие от дневния ред, списък на присъстващите на заседанието и копие от приетите решения, в случай, че те са били разпространени по време на заседанието.

7 Покана за провеждане на заседание в България

Всяко решение да бъде поканен технически орган на ISO/ IEC или CEN/CENELEC за провеждане на заседание в България трябва да бъде съгласувано с компетентния БИС/ТК.

Независимо от това правило, може да се случи председателят или секретарят на даден международен или европейски орган по време на заседание да помоли българската делегация за провеждане на заседание на този технически орган в България. Ръководителят на делегацията може да приеме искането, но след това то трябва да бъде потвърдено от БИС.

При завръщане от заседанието, делегатът трябва да информира съответния БИС/ТК и БИС и, ако поканата бъде одобрена, трябва да бъде отправено официално потвърждение от БИС пред съответния международен или европейски орган. БИС трябва гарантира, че ще бъдат изпълнени всички необходими изисквания за правилното функциониране на заседанието, включително финансирането на разходите, които ще бъдат направени, в рамките на установените срокове.

Във всеки случай, официалната покана за провеждане на заседание в България на международен или европейски ТС, SC или WG трябва да бъде отправена от БИС, като национален орган по стандартизация, до съответния международен или европейски орган.

8 Поемане на отговорност за технически органи на ISO/IEC или CEN/CENELEC

В случай, че секретариат на даден Технически комитет или Подкомитет на ISO/IEC или CEN/CENELEC остане свободен или ще се освобождава и поемането на такъв секретариат е от интерес за България, съответният БИС/ТК трябва да заяви за този интерес пред БИС, който от своя страна трябва да предприеме съответните действия. Ако това стане ясно по време на заседание, българската делегация може да покаже своя интерес за поемане на секретариат от името на БИС, но заявявайки ясно, че последният отговор ще бъде даден от БИС.

При поемането на секретариат на технически орган на ISO/IEC или CEN/CENELEC трябва да бъдат взети предвид отговорностите и задълженията при изпълнението на такава задача (виж приложение Г), които БИС трябва да бъде в състояние да изпълнява с активното сътрудничество на компетентния БИС/ТК.

По принцип секретариат на работна група не се поддържа от националния орган по стандартизация, а се ръководи от ръководителя на работната група, който е отговорен лично за насочване и координиране на дейността на работната група, със съдействието от секретар, ако се налага.

Когато даден експерт желае да стане ръководител на дадена работна група, преди поемането на тази отговорност той трябва да информира за това съответния БИС/ТК и БИС, които трябва да преценят какво съдействие могат да окажат на тази инициатива, в съответствие с приложение Г.

Приложение А

Кратко описание на ISO, IEC, CEN, CENELEC

А.1 Международни организации по стандартизация ISO, IEC

Целите на ISO и IEC са да организират дейността по стандартизация в световен мащаб, за улесняване на търговския обмен на стоки и услуги между страните, както и да подпомагат тясното сътрудничество в интелектуалната, научната, техническата и икономическата области.

Дейността, която се извършва от ISO, покрива почти всички технически сектори, с изключение на електротехническата област, за която е отговорен IEC и областта на телекомуникациите, за която е отговорен ITU.

Членове на Технически комитет на ISO и IEC са органите по стандартизация от съответните страни. В тези организации може да членува само по един орган от всяка страна.

Участието в Техническите комитети на ISO и IEC може да бъде като Р-член (активен участник) или като О-член (наблюдател).

Статутът на Р-член в ISO/IEC/TC или ISO/IEC/SC включва задължението да гласува по проектите за стандарти/документи и да присъства на заседанията. В допълнение, само Р-членовете имат право да акредитират експерти и да поддържат секретариати на Технически комитети или подкомитети.

Статутът на О-член дава правотото, но не задължава, за гласуване по проектите за стандарти и присъствие на заседания.

Разработването на международните стандарти се извършва в рамките на Технически комитети, подкомитети и работни групи на ISO, IEC (виж А.3).

По-подробна информация може да бъде намерена на:

<https://www.iso.org/about-us.html>

<https://www.iec.ch/>

А.2 Европейски организации по стандартизация, CEN/CENELEC

CEN и CENELEC са организации с нестопанска цел, основани съгласно Белгийското законодателство, създадени с цел да организират разработването на доброволни Европейски стандарти на базата на консенсус и прозрачност.

Целта на CEN и CENELEC е развитие на стандартизацията в Европа за подпомагане обмена на стоки и услуги, чрез премахване на техническите пречки в търговията. Европейските стандарти, разработвани в рамките на тези организации, имат за цел насърчаване на конкурентоспособността на европейската индустрия в световен мащаб и създаване на Европейски вътрешен пазар.

Дейността по стандартизация, извършвана в CEN, обхваща всички технически сектори с изключение на електротехническата област, която е от компетентността на CENELEC и на телекомуникациите, за които е компетентен ETSI.

Членове на CEN/CENELEC са Националните органи по стандартизация на страните от Европейския съюз (EU) и трите стани-членки на Европейската асоциация за свободна търговия (EFTA), (виж приложение Д), както и онези органи по стандартизация, които са получили такъв статут на базата на одобрение от Генералната асамблея (GA) на CEN или CENELEC.

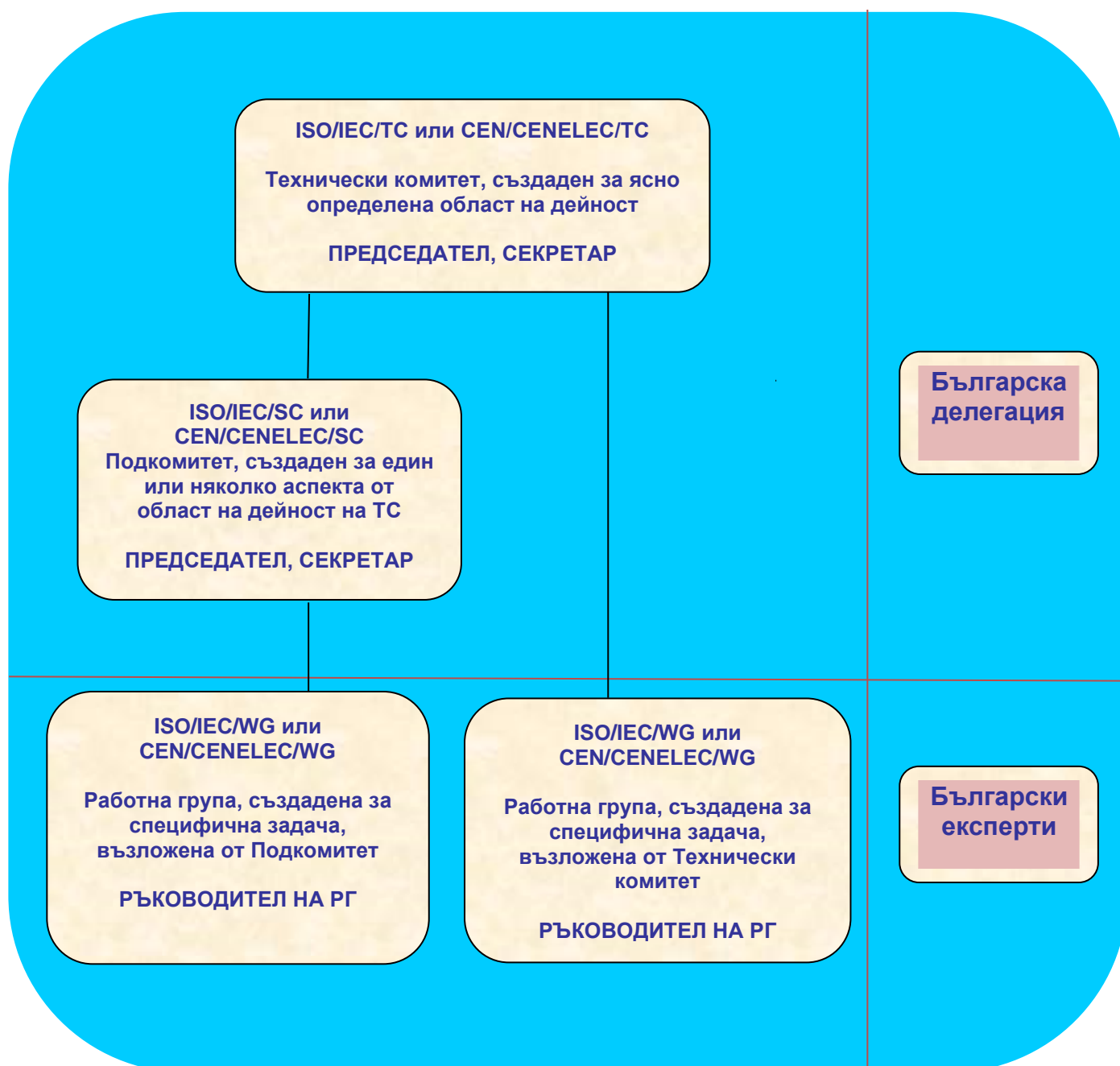
Разработването на европейските стандарти става от техническите органи по стандартизация на CEN и CENELEC, чиито организация и принципи на действие са подобни на ISO и IEC (виж А.3).

По-подробна информация може да бъде намерена на:

<https://www.cen.eu/about/Pages/default.aspx>

<https://www.cenelec.eu/aboutcenelec/howeare/index.html>

А.3 Структура на техническите органи на ISO, IEC, CEN, CENELEC и участие в тях

Приложение Б

Публикации на ISO, IEC, CEN и CENELEC

Стандартите се разработват и одобряват на различни нива:

- **Международен стандарт** (ISO, IEC, ISO/IEC) - Стандарт, одобрен от международна организация по стандартизация;
- **Европейски стандарт** (EN)- Стандарт, одобрен от европейска организация по стандартизация;
- **Национален стандарт** (БДС, DIN, и т.н.) - Стандарт, одобрен от национална организация по стандартизация

Трябва да бъде обърнато внимание на принципната разлика между международен стандарт (ISO, IEC, ISO/IEC), който може да бъде въведен като национален стандарт по избор и европейски стандарт (EN), който носи задължението да бъде въведен като идентичен национален стандарт от националните органи по стандартизации на страните-членки на CEN/CENELEC.

По-долу са дадени определения на термините, свързани с публикациите на ISO, IEC, CEN и CENELEC.

Б.1

нормативен документ

normative document

документ, който дава правила, указания или характеристики за дейности или за резултати от тях

Забележка 1 към термина: Терминът “нормативен документ” е родов и обхваща такива документи като **стандарти, технически спецификации, кодекси за добра практика и нормативни актове**.

Забележка 2 към термина: Под “документ” се разбира всеки носител на информация заедно с информацията.

Забележка 3 към термина: Термините за различните видове нормативни документи са определени, като се има предвид, че документът и неговото съдържание са едно цяло.

[ИЗТОЧНИК БДС EN 45020:2007, термин 3.1 - адаптиран]

ЗАБЕЛЕЖКА: Нормативен документ по стандартизация е:

документ, който обикновено, но не единствено, установява следното:

- характеристики на продукт, услуга или процес, отнасящи се по-специално до ниво на качеството, пригодност за използване и параметри на сигурност, взаимозаменяемост, повторяемост и други параметри,
- изисквания, приложими за продукт или услуга, свързани с предназначението на доставяния продукт или услуга,
- терминология, означения, методи (процедури) и видове изпитвания, методи за изпитване, опаковане, маркиране и етикетирание, както и процедури за оценяване на съответствието.

Документите по стандартизация се публикуват от признати органи по стандартизация, като например стандарти и други публикации/документи, в съответствие с техните правила и процедури, за продължително и повтарящо се прилагане; те са доброволни и са достъпни за обществото.

Б.1.1 **стандарт** *standard*

документ, създаден чрез **консенсус** и одобрен от признат орган, който определя за общо и повтарящо се прилагане правила, насоки или характеристики за дейности или техните резултати с цел постигане на оптимален ред в дадена съвкупност от обстоятелства

Забележка 1 към термина: Стандартите трябва да се основават на потвърдени резултати от науката, техниката и практиката и да са насочени към постигане на оптимална полза за обществото.

[ИЗТОЧНИК БДС EN 45020:2007, термин 3.2]

Забележка 2 към термина: За целите на стандартизацията определението за **консенсус** е: „общо съгласие, характеризиращо се с липсата на настоятелно поддържани възражения по съществени въпроси от значима част от засегнатите интереси и постигнато чрез процес, който включва отчитане на гледните точки на всички засегнати страни и сближаване на противоречивите мнения. Консенсусът не предполага непременно единомислие“.

[ИЗТОЧНИК: БДС EN 45020:2007, термин 1.7]

Б.2 **други документи/публикации по стандартизация**

документи, различни от стандартите с общото наименование “стандартизационни документи”.

Б.2.1 **стандартизационен документ** *Standardisation deliverable*

документ, одобрен и/или издаден от международна, европейска или национална организация по стандартизация, който е общодостъпен, но който няма статут на национален стандарт.

Забележка 1 към термина: Стандартизационни документи са: техническа спецификация, технически доклад, ръководство, публично достъпна спецификация, споразумение на работен форум, хармонизационен документ

Б.2.2 **техническа спецификация** *Technical Specification (TS)*

документ, одобрен от орган по стандартизация, за който съществува бъдеща възможност за съгласие за стандарт, но за който в настоящия момент:

- не може да бъде постигната изискваната подкрепа за одобряване като стандарт;
- има съмнение за постигането на консенсус;
- обектът все още е в стадий на техническо развитие; или
- съществуват други основания, които са пречка за приемането му като стандарт.

[ИЗТОЧНИК: CEN/CENELEC IR Part 2:2018, 2.6, адаптиран]

Забележка 1 към термина: Дадена техническа спецификация не може да бъде в противоречие със съществуващ европейски стандарт.

Б.2.3 **технически доклад** *Technical Report (TR)*

документ, одобрен от орган по стандартизация, съдържащ информативен материал, който не е подходящ за публикуване като стандарт или техническа спецификация

Забележка 1 към термина: Даден технически доклад може да включва, например данни, получени чрез проучване, проведено между членовете на европейска или международна организация по стандартизация, данни от разработки на други организации, или данни от научни разработки, свързани със стандарти на национални органи за конкретни обекти.

[ИЗТОЧНИК: CEN/CENELEC IR Part 2:2018, 2.7, адаптиран]

Б.2.4

ръководство

Guide

документ, одобрен от орган по стандартизация, съдържащ правила, насоки, съвети или препоръки относно дейността по стандартизация

Забележка 1 към термина: Ръководствата могат също да се отнасят до обекти, представляващи интерес за ползвателите на нормативни документи.

[ИЗТОЧНИК: CEN/CENELEC IR Part 2:2018, 2.8, адаптиран]

Б.2.5

Хармонизационен документ

Harmonization Document (HD)

стандарт на CENELEC, който носи със себе си задължението да бъде въведен на национално ниво най-малко чрез публично обявяване на номера и заглавието на HD и отмяна на противоречащите му национални стандарти

[ИЗТОЧНИК: CEN/CENELEC IR Part 2:2018, 2.9]

Б.2.6

Споразумение на работен форум на CEN/CENELEC

CEN/CENELEC Workshop Agreement (CWA)

документ одобрен от CEN/CENELEC разработен от работен форум, който отразява споразумение между идентифицирани лица и организации, отговорни за неговото съдържание

[ИЗТОЧНИК: CEN/CENELEC IR Part 2:2018, 2.10]

Б.2.7

споразумение на работен форум на ISO

ISO Workshop Agreement (IWA)

Документ, одобрен от ISO, разработен от работен форум, който отразява споразумение между идентифицирани лица и организации, отговорни за неговото съдържание

Б.2.8

публично достъпна спецификация (PAS)

Publicly Available Specification (PAS)

документ, публикуван от ISO или IEC, за да отговори на неотложни нужди на пазара, който представя:

- a) консенсуса на външни за ISO или IEC организации, или
- b) консенсуса на експерти в рамките на работна група.

ЗАБЕЛЕЖКА 1 към термина: Не се разрешава публично достъпна спецификация да противоречи на съществуващ международен стандарт.

ЗАБЕЛЕЖКА 2 към термина: Допуска се за един и същи обект да има конкуриращи се публично достъпни спецификации.

[ИЗТОЧНИК: ISO/IEC Directives, Part 2:2018, 3.1.6]

Б.4 Етапи и периоди за разработване и одобряване на документите в ISO, IEC, CEN, CENELEC

Таблица Б.1 - Етапи и периоди за разработване и одобряване на документите в ISO, IEC

Код на етапа	Наименование на етапа	Документ		Критерий за приемане	Период за гласуване
		Наименование	Съкращение		
00	Предварителен етап	Предварителна работна тема	PWI	> 2/3 Р-членове	
10	Предложение	Предложение за нова работна тема	NWIP, NP	> 2/3 Р-членове > 4 участници от Р-членове (от ТС до 16 члена) > 5 участници от Р-членове (от ТС над 17 члена)	12 седмици
20	Разработване	Работен проект	WD	Консенсус в работната група	
30	Етап на ниво комитет	Проект на ниво комитет	CD	Консенсус или > 2/3 Р-членове	8, 12 или 16 седмици
40	Обществено допитване	Проект за обществено допитване	ISO/DIS IEC/CDV	> 2/3 Р-членове и < 1/4 Р и О-членове против	12 седмици
50	Одобряване	Последен проект за международен стандарт	FDIS	> 2/3 Р-членове и < 1/4 Р и О-членове против	8 седмици
60	Публикуване	Международен стандарт	ISO или IEC		

Таблица Б.2 - Етапи и периоди за разработване и одобряване на документите в CEN, CENELEC

Код на етапа	Наименование на етапа	Документи		Критерии за приемане	Период за гласуване
		Наименование	Съкращение		
00	Предварителен етап	Предварителна работна тема	PWI		
10	Предложение	Предложение за нова работна тема	NWIP	<p><u>За CENELEC</u> 71 % за EN и CEN/TS и обикновено мнозинство CEN/TR</p> <p><u>За CEN</u> (за EN и TS) > 55,00 % от подадените гласове > 65,00 % от населението на всички гласували страни. –5 членове, участващи активно в разработването (виж приложение В)</p>	12 седмици
20	Разработване	Работен проект	WD	Консенсус в работната група	
30	Етап на ниво комитет	Проект на ниво комитет	CD	Консенсус в ТК	
40	Обществено допитване	Проект за обществено допитване	prEN	Достатъчно ниво на съгласие, за предпочитане мнозинство	18 седмици
50	Одобряване	Проект за официално гласуване	FprEN	<p>(за EN HD и TS)</p> <p><u>За CENELEC</u> – 71 % утвърдителен претеглен вот</p> <p><u>За CEN</u> > 55,00 % от подадените гласове > 65,00 % от населението на всички гласували страни (виж приложение В)</p>	12 седмици
60	Публикуване	Европейски стандарт	EN		

Приложение В

Процедури за гласуване в CEN и CENELEC

Когато в CEN и CENELEC се взема решение чрез гласуване, само членове могат да гласуват при спазване на разпоредбите на Устава CEN и Устава на CENELEC и всеки член може да дава само един глас. Въздържал се не се брои. В случаите, когато е необходимо гласуване, се изисква обикновено мнозинство от гласуващите.

В CEN и CENELEC, освен случаите, в които се изисква обикновено мнозинство, има случаи със специфично претеглено гласуване по кореспондентски път, както следва:

- а) одобряване на EN и HD;
- б) одобряване на TS;
- в) в CEN, всяко приемане на нова работна тема за разработване на EN или TS (с изключение на изменения или преработки);
- г) одобрение от Техническите съвети на искане за стандартизация (мандат) от Европейската Комисия;
- д) одобрение от Техническия съвет, в изключителни случаи, на обосновани ограничени технически промени в текста на проект на стандарт, поискани от технически орган след положително гласуване за този проектостандарт и преди публикуването му, за да се предотврати публикуването на стандарт с недобро качество;
- е) одобрение от Техническия съвет на CEN на всяко искане за или промени относно А-отклонения, специални национални условия (SNC) или Приложения ZA, след официално гласуване на стандарта;
- ж) решение на Техническия съвет на CEN за създаване на съвместен технически комитет CEN-CENELEC;
- з) решение на Техническия съвет на CEN за създаване на Технически комитет на CEN.

За одобряването на предложение чрез претеглено гласуване, трябва да бъдат спазвани следните условия:

В CEN

Първо се преброяват гласовете на всички членове и предложението трябва да бъде прието:

- ако 55,00 % или повече от подадените гласове (въздържалите се не се броят) са в подкрепа, и
- ако населението на страните-членки, гласували положително, е 65,00 % или повече от населението на всички гласували страни (въздържалите се не се броят).

Теглата на страните се пресмятат в проценти в зависимост от населението на страните на годишна база.

В случай че предложението не бъде прието, гласовете на членовете от страните от ЕЕА се броят отделно, като се прилагат същите критерии за одобрение.

В CENELEC

Първо се преброяват гласовете на всички членове и предложението трябва да бъде прието:

- ако обикновено мнозинство от подадените гласове са в подкрепа (въздържалите се не се броят), и
- ако 71 % или повече от претеглените гласове (въздържалите се не се броят) са в подкрепа.

В случай, че предложението не е прието в съответствие с критерии а одобрение а) и б), гласовете на членовете от страните на ЕЕА трябва да бъдат пресметнати отделно, като се прилагат същите критерии за одобрение, както посочените по-горе.

Теглата на страните при претеглено гласуване в CENELEC са посочени са посочени в таблица В.1.

Таблица В.1 - Тегла на страните при претеглено гласуване в CENELEC

Страни членки	Тегла	Член на ЕЕА
Франция	29	X
Германия	29	X
Италия	29	X
Турция	29	-
Обединеното кралство	29	X
Полша	27	X
Испания	27	X
Румъния	14	X
Нидерландия	13	X
Белгия	12	X
Чехия	12	X
Гърция	12	X
Унгария	12	X
Португалия	12	X
Австрия	10	X
България	10	X
Швеция	10	X
Швейцария	10	-
Хърватия	7	X
Дания	7	X
Финландия	7	X
Ирландия	7	X
Литва	7	X
Норвегия	7	X
Словакия	7	X
Сърбия	7	-
Кипър	4	X
Естония	4	X
Република Северна Македония	4	-
Латвия	4	X
Люксембург	4	X
Словения	4	X
Исландия	3	X
Малта	3	X

Приложение Г

Отговорности и задължения на секретариатите на ISO/IEC или CEN/CENELEC

Г.1 Отговорности и задължения на секретариатите на техническите органи на ISO/IEC

Националният орган, който е определен да поддържа секретариат, трябва да осигури техническото и административното обслужване на съответния международен/европейски Технически комитет или Подкомитет. Секретариатът е отговорен за мониторинга, докладването и осигуряването на действителния напредък в работата и трябва да полага максимални усилия, за да доведе работата до успешен край в най-кратък срок. Тази дейност трябва да бъде провеждана, доколкото е възможно, по кореспондентски път.

Секретариатът е отговорен за осигуряване спазването на Директивите на ISO/IEC и решенията на Техническия съвет на ISO (ISO/TMB) или Управителния съвет по стандартизация на IEC (IEC/SMB).

Секретариатът трябва да осигури навременното изпълнение на:

- а) подготовката на проектите на ниво комитет, да организира тяхното разпространение (виж Допълнението за IEC към Директивите на ISO/IEC, Приложение D и Допълнението за ISO към Директивите на ISO/IEC, Приложение SF);
- б) подготовката на заседанията (виж също Директиви на ISO/IEC, Част 1), включително
  - определяне на дневния ред и организиране на разпращането му;
  - организиране разпращането на всички документи по дневния ред, включително докладите на работните групи, като се посочват и всички други документи, които са необходими за дискусиите на заседанието (виж Директиви на ISO/IEC, Част 1);
  - подготовка на документ със събрани коментари по документите, които са в дневния ред.
- в) записването на решенията, взети на заседанието и подготовката им в писмен вид за потвърждаване по време на заседанието (виж Директиви на ISO/IEC, Част 1.);
- г) подготовката на протоколи от заседанията;
- д) подготовката на доклади до Техническия съвет на ISO (ISO/TMB) или Управителния съвет по стандартизация на IEC (IEC/SMB), в случай на секретариат на ТС или до Техническия комитет, в случай на секретариат на под комитет SC;
- е) подготовката на проектите за обществено допитване и окончателните проекти на Международни стандарти.

Секретариатът на Техническия комитет или Подкомитет е отговорен за осигуряване на идентичност на английския и френския текстове, ако е необходимо с помощта на други национални органи, които са в състояние и имат желание да поемат отговорност за въпросната езикова версия. (виж също Директиви на ISO/IEC, Част 1.)

При всички обстоятелства, всеки секретариат трябва да работи в тясна връзка с председателя на Техническия комитет или Подкомитет.

Даден секретариат трябва да работи изцяло в качеството си на международен секретариат, като се дистанцира от националната позиция.

Секретариатът на даден Технически комитет трябва да поддържа тясна връзка с Централния секретариат на ISO (ISO/CS) или съответно с Централния Офис на IEC (IEC/CO) и с членовете на

Техническият комитет, следейки тяхната работа, включително на подкомитетите и работните групи.

Секретариатът на даден Подкомитет трябва да поддържа тесни връзки със секретариата на съответния Технически комитет и ако е необходимо с ISO/CS или IEC/CO, според случая. Той също трябва да поддържа връзки с членовете на Подкомитета, следейки тяхната работа, включително на работните групи.

Секретариатът на Техническият комитет или Подкомитет трябва, заедно с ISO/CS и IEC/CO, според случая, да поддържа записи за статута на членството в Техническият комитет и регистър на членството в работните групи.

По-подробна информация може да бъде намерена на адрес:

www.iso.org/directives; <https://www.iso.org/members.html>

https://www.iec.ch/members_experts/refdocs/governing.htm

Г.2 Отговорности и задължения на секретариатите на техническите органи на CEN/CENELEC

Секретарят, назначен от члена, поддържащ секретариата, трябва, съвместно с председателя да осигурява резултатното функциониране на Техническият комитет и по-специално да следи за спазването на съгласуваните срокове. Секретарят е отговорен за спазването на Вътрешния правилник на CEN/CENELEC.

Секретарят трябва стриктно да поддържа безпристрастно поведение и да се дистанцира от националната позиция на своята страна. Той няма право на глас.

В съответствие с изискванията на Центъра за управление на CEN/CENELEC (CCMC), секретарят трябва да се включва в работата по проучване на новите публикации на ISO/IEC, с цел да бъде преценено дали те са подходящи като референтни документи.

Секретарят трябва да осигурява периодичен преглед на публикациите на CEN/CENELEC.

Секретарят трябва да държи на разположение архива на Техническият комитет и да го предаде в надлежен вид при промяна на секретариата.

Секретарят трябва да осигури документите да бъдат в съответствие с Вътрешния правилник на CEN/CENELEC - Част 3, преди предаването на проектите в CCMC за започване на процедурите по обществено допитване и официално гласуване в CEN/CENELEC. Редакцията може да бъде извършвана от редакционна комисия (виж Вътрешен правилник на CEN/CENELEC - Част 2).

По-подробна информация може да бъде намерена на адрес:

<https://boss.cen.eu/Pages/default.aspx>

www.cenelec.org/cenelec/technical+work/support+services/tiss/cenelec+documentation/default.htm

За по-подробна информация относно отговорностите на ръководителите на работни групи на CEN/CENELEC, виж Вътрешен правилник на CEN/CENELEC - Част 2 на адрес:

<http://www.cenorm.be/boss/organization/profiles+->

Приложение Д

Съкращения

Таблица Д.1- Съкращения, използвани в CEN и CENELEC

CEN	European Committee for Standardization	Европейски Комитет по стандартизация
CENELEC	European Committee for Electrotechnical Standardization	Европейски Комитет по стандартизация в електротехниката
CLC	European Committee for Electrotechnical Standardization	CENELEC (при позоваване в документи)
AG	General Assembly	Генерална асамблея
CA	Administrative Board	Административен съвет
CCMC	CEN-CENELEC Management Centre	Център за управление на CEN и CENELEC
BT	Technical Board	Технически съвет
BTTF	Technical Board Task Force	Целева група на Техническия съвет
BTWG	Technical Board Working Group	Работна група на Техническия съвет
TC	Technical Committee	Технически комитет
JTC	Joint Technical Committee	Съвместен технически комитет
SS	Subsector	Подсектор
SC	Subcommittee	Подкомитет на Технически комитет
WG	Working Group	Работна група
JWG	Joint Working Group	Съвместна работна група
AHG	Ad-hoc group	Временна работна група
EEA	European Economic Area	Европейска икономическа зона
EFTA	European Free Trade Association	Европейска асоциация за свободна търговия
EN	European Standard	Европейски стандарт
TS	Technical Specification	Техническа спецификация
TR	Technical Report	Технически доклад
HD	Harmonized Document	Хармонизационен документ
CWA	CEN/CENELEC Workshop Agreement	Споразумение на работен форум на CEN/CENELEC
prEN	Draft European Standard	Проект за Европейски стандарт
prTS	Draft Technical Specification	Проект за Техническа спецификация
prTR	Draft Technical Report	Проект за Технически доклад
prHD	Draft Harmonized Document	Проект за Хармонизационен документ
PQ	Primary Questionnaire	Първичен въпросник на изходен документ
UQ	Updating Questionnaire	Въпросник за актуализиране
UAP	Unique Acceptance Procedure	Специална процедура за одобряване
NP	New Project	Нов проект
NWIP	New Work Item Proposal	Предложение за нова работна тема

CIB	Committee Internal Balloting	Процедура за вътрешно гласуване в ТС
ENQ	Enquiry	Етап обществено допитване
FV	Formal Vote	Етап официално гласуване
dav	date of availability	дата на достъпност
doa	date of announcement	дата на обявяване
dop	date of publication	дата на публикуване (на национално ниво)
dor	date of ratification	дата на одобряване/ратификация
dow	date of withdrawal	дата на отмяна (на противоречащ национален стандарт)

Таблица Д.2- Съкращения, използвани в ISO/IEC

ISO	International Organization for Standardization	Международна организация по стандартизация
IEC	International Electrotechnical Commission	Международна електротехническа комисия
AG	General Assembly	Генерална асамблея
TMB	Technical Management Board	Технически Управителен съвет (на ISO)
SMB	Standardization Management Board	Управителен съвет по стандартизация (на IEC)
CS	Central Secretariat	Централен секретариат (на ISO)
CO	Central Office	Централен офис (на IEC)
TC	Technical Committee	Технически комитет
SC	Subcommittee	Подкомитет на технически комитет
WG	Working Group	Работна група
JTC	Joint Technical Committee	Съвместен технически комитет
JPC	Joint Project Committee	Съвместен проектен комитет
JWG	Joint Working Group	Съвместна работна група
PC	Projec Committee	Проектен комитет
NP	New Project	Нов проект
WD	Working Draft	Работен проект
CD	Committee Draft	Проект на ниво комитет
CDV	CDV documents	Проект на ниво комитет за гласуване (IEC)
DIS	Draft International Standard	Проект на международен стандарт (ISO)
FDIS	Final Draft International Standard	Последен проект на международен стандарт
DTS	Draft Technical Specification	Проект на техническа спецификация
DTR	Draft Technical Report	Проект на технически доклад

DAM	Draft Amendment	Проект за изменение на международен стандарт
FDAM	Final Draft Amendment	Окончателен проект за изменение на международен стандарт
ISO	International Standard	Международен стандарт
TS	Technical Specification	Техническа спецификация
TR	Technical Report	Технически доклад
PAS	Publicly Available Specification	Публично достъпна спецификация

Таблица Д.3 - Национални органи по стандартизация на страните-членки на EU

Страна	Неелектротехнически	Електротехнически
Австрия	ASI	OVE
Белгия	NBN	BEC-CEB
България	BDS	BDS
Великобритания	BSI	BSI
Германия	DIN	DKE
Гърция	ELOT	ELOT
Дания	DS	DS
Естония	EVS	EVS
Исландия	IST	IST
Испания	UNE	UNE
Ирландия	NSAI	NSAI
Италия	UNI	CEI
Кипър	CYS	CYS
Латвия	LVS	LVS
Литва	LST	LST
Люксембург	ILNAS	ILNAS
Малта	MCCAA	MCCAA
Норвегия	SN	NEK
Полша	PKN	PKN
Португалия	IPQ	IPQ
Република Северна Македония	ISRSM	ISRSM
Румъния	ASRO	ASRO
Словакия	UNMS SR	UNMS SR
Словения	SIST	SIST
Сърбия	ISS	ISS
Турция	TSE	TSE
Унгария	MSZT	MSZT
Финландия	SFS	SESKO
Франция	AFNOR	AFNOR-FrSS-UTE
Холандия	NEN	NEC
Хърватия	HZN	HZN
Чешка Република	UNMZ	UNMZ
Швеция	SIS	SEK
Швейцария	SNV	Electrosuisse

Таблица Д.4 - Национални органи по стандартизация на страните-членки на ЕФТА

Страна	Неелектротехнически	Електротехнически
Исландия	IST	IST
Норвегия	SN	NEK
Швейцария	SNV	CES

Таблица Д.5 - Национални органи по стандартизация на афилирани членове*

Страна	Неелектротехнически	Електротехнически
Албания	DPS	DPS
Босна и Херцеговина	ISBIH	ISBIH
Черна Гора	ISME	ISME

* Афилирани членове са страните, които са кандидати за членове в EU или ЕФТА и ще бъдат пълноправни членове на CEN и CENELEC след изпълнението на условията за членство.

Приложение Е

Кодекс на ISO за поведение при техническа работа

Този Кодекс за поведение (Кодекс) има за цел да улесни работата на ISO, която се осъществява в международна, многосекторна среда, с различни заинтересовани. Той важи за всички участници в ISO:

- Централен секретариат на ISO (ISO/CS)
- Национални органи по стандартизация (NSBs)
- Председатели на Технически комитети на ISO, мениджъри на комитети, работни групи (или всяка група на Технически комитет, създадена с консенсус) ръководители на работни групи, секретари на работни групи (WG), ръководители на проекти
- Делегати и експерти

Кодексът е задължителен при участие в техническите комитети на ISO и техните подгрупи, които работят в рамките на Директивите на ISO/IEC. Като участници в работата на ISO, ние признаваме отговорността и ценността на участието в разработването на международни стандарти. Следователно ние спазваме този Кодекс в съответствие с условията по-долу.

Съобщаване за Кодекса на ISO

За да бъде ефективен Кодексът, той трябва да бъде достъпен и на решилите да участват в технически комитет на ISO, работна група или група, създадена с консенсус, трябва да бъде напомняно многократно за неговите принципи. По-долу са посочени начините, с които да се гарантира, че значението на Кодекса е редовно подчертавано.

- Кодексът и неговата програма за обучение трябва да бъдат включени в документацията за заседанията чрез връзка (link) в първата и следващите версии на дневния ред на заседанието.
- Ръководителите трябва да представят Кодекса в началото на всяко заседание на технически комитет или работна група, с кратко представяне защо е важно заявяване на ангажираност на всички участващи да спазват Кодекса и да действат по подходящ начин.
- Препоръчва се Кодексът да бъде приложен към присъствените списъци на заседанията, които се разпространяват за подписване от присъстващите на физическите заседания.
- Протоколите от заседанията на всички участници в ISO трябва да включват подробности за всички дискусии по Кодекса.

Отговорност на всички участници в ISO е да гарантират спазването на Директивите на ISO/IEC и да реагират възможно най-бързо, ако забележат случай на поведение, което не е в съответствие с Кодекса.

Общи принципи на Кодекса на ISO за поведение при техническа работа

Всички страни, ангажирани в разработването на стандартите на ISO заявяваме:

Уважаваме другите	<p>Ние се ангажираме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Уважаваме другите и професионалната култура на международната стандартизация в рамките на ISO. • Държим се професионално. • Уважаваме другите и разнообразието на професионалните мнения - научни, технически или други. • Възприемаме концепциите за компромис и изграждане на консенсус в разработването на стандартите на ISO. • Приемаме и зачитаме консенсусните решения на техническия комитет или работната група и на ISO/TMB. Полагаме усилия да се чуят и разберат възгледите на всички, независимо от разнообразието на приемливи акценти и нива на владеене на езика на заседанието.
Държим се етично	<p>Ние ще:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Действаме добросъвестно и с дължимата грижа и старание. • Избягваме тайно или антиконкурентно поведение. • Насърчаваме култура на справедливо и етично поведение спрямо всеки участник в ISO, без предразсъдъци на базата на някакви разлики у хората. • Въздържаме се от дебати и дискусии, които са неуважителни, заплашителни (умствено или физически) или по друг непрофесионален начин, с тон или по друг начин, който е обиден за другите участници и увреждащ за ISO и за цялостния процес на постигане на консенсус. • Отнасяме се към всички лица с уважение и справедливост, а не предлагаме или не изглежда да предлагаме преференциално отношение към някое лице или група. • Въздържаме се от разпространение на невярна или подвеждаща информация или от отказ на необходимата информация до пълното, справедливо и цялостно обсъждане на проблемите. • Не тормозим, заплашваме или принуждаваме някой участник в усилието му да убеждава или да набира гласове. Това не изключва професионален, уважителен дебат и обмен на мнения, които съдържат информация и/или настоящи перспективи за убеждаване на другите участници да дадат подкрепа или противопоставяне на въпроси, предложения и т.н., за да може в крайна сметка да бъде постигнат консенсус. • Въпреки това, усилията за убеждаване за подкрепа или опозиция по време на разработването на документи на ISO не трябва да бъде извършвано от председатели на технически комитети, мениджъри, ръководители на работни групи (РГ) или ръководители на проекти,

	които трябва да бъдат неутрални международни фасилитатори на работата.
Повдигаме и разрешаваме спорове	<ul style="list-style-type: none"> • Ще идентифицираме и повдигаме споровете своевременно, за да гарантираме бързото им разрешаване. • Ще поддържаме съгласуваните процеси за разрешаване на спорове.
Работим за чистата полза за международната общност	Ние признаваме, че разработването на международни стандарти е в полза на международната общност, над интересите на всеки индивид или организация. Ние се ангажираме да напредваме в разработването на международните стандарти в рамките на съгласувания им обхват и няма да възпрепятстваме тяхното развитие.
Поддържаме консенсус и ефективно управление	Ще поддържаме основните принципи на международната стандартизация: консенсус, прозрачност, откритост, безпристрастност, ефективност, уместност, съгласуваност и измерение на развитието.
Съгласуваме ясни цели и обхват	Ние се ангажираме да имаме ясна цел, обхват, цели и план за осигуряване на своевременното разработване на международните стандарти.
Участваме активно и управляваме ефективно представителство	<ul style="list-style-type: none"> • Ние се съгласяваме да участваме активно в проекти за разработването на стандарти. • Ще дадем своя принос към работата чрез официалните процедури в съответствие с Директивите на ISO/IEC.

ISO/TMB е разработил процес за справяне със ситуации, при които някой не действа в съответствие с Кодекса.

Идеи или добри практики за поддържане на видимостта на Кодекса са добре дошли, както и всички въпроси относно неговото съдържание или прилагане. Моля, изпратете имейл, за да споделите своите идеи и опит на tmb@iso.org.

Подкрепящи документи на ISO, приложими за Кодекса:

- Директиви ISO/IEC 1
- Политика на ISO относно комуникацията при работа в техническите комитети
- Закон за конкуренцията
- Авторско право
- Патенти
- Правни препратки
- Определение на консенсус, дадено в директивите на ISO/IEC.

Приложение Ж

Ръководство 31 на CEN-CENELEC

Законодателство в областта на конкуренцията за участниците в работата на CEN-CENELEC, Издание 1, 2015-12

Съдържание

1. Обхват .....
2. Законодателство в областта на конкуренцията и стандартите.....
3. Какво да се прави и какво да не се прави от участниците в заседания на управителни органи, технически органи и други консултативни или експертни групи .....
4. Какво да направите ако имате съмнение за антиконкурентно поведение.....

1 Обхват

CEN и CENELEC са Европейски организации за стандартизация, осигуряващи платформа за разработване на европейски стандарти и други документи, основаващи се на консенсус, с цел премахване на техническите бариери пред търговията, насърчаване на европейската икономика на световния пазар, опазване на околната среда и благосъстоянието на европейските граждани.

Те са официално признати от Регламент 1025/2012 на ЕС относно европейската стандартизация като „Европейски организации за стандартизация” и в съображение 13 от Регламента се потвърждава, че *„Законодателството в областта на конкуренцията се прилага за европейските организации за стандартизация, доколкото същите могат да се считат за предприятия или сдружения на предприятия по смисъла на членове 101 и 102”* от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

Това означава, че членовете и заинтересованите страни на CEN и CENELEC не са освободени от разпоредбите на законодателството в областта на конкуренцията, когато участват в разработването на стандарти и в други дейности на CEN и CENELEC.

CEN и CENELEC вече са разработили подробни правила, процедури и ръководства, за да гарантират спазването на всички приложими европейски и национални закони, включително аспектите на конкуренцията. Следователно, това ръководство допълва съществуващите правила, като в него се изброяват някои конкретни действия, които следва да се правят и съответно да не се правят, което от своя страна гарантира, че всички лица, участващи в работата на CEN и CENELEC, спазват законодателството в областта на конкуренцията. В ръководството обаче не е описана всяка подробност от европейското или национално законодателство в областта на конкуренцията, нито пък може да обхване всички възможни проблеми и обстоятелства, които биха могли да възникнат. Списъкът с това какво да се прави и какво да не се прави е създаден в сътрудничество с ISO и IEC и след обмен на информация с ETSI.

Ако имате някакви съмнения относно законосъобразността на която и да е дейност, в която участвате или нещо, което забелязвате, не се колебайте да се свържете в Вашия правен отдел и/или с отдел „Правни въпроси” на Центъра за управление на CEN-CENELEC (CCMC) на legal@cencenelec.eu.

2 Законодателство в областта на конкуренцията и стандартите

Европейското и националните законодателства в областта на конкуренцията имат за цел да гарантират, че компаниите могат да се конкурират при равни условия и клиентите не са в неблагоприятно положение поради някакви споразумения между тях. Те гарантират, че конкуренцията на пазара не се нарушава и пазарите функционират възможно най-ефективно.

Стандартизацията има сходни цели. CEN и CENELEC осигуряват платформа на заинтересованите страни от различни видове организации, включително компании, които се конкурират помежду си, да се срещнат и да работят за общото благо. От решаващо значение е, участниците в разработването на стандарти да нямат антиконкурентно поведение, тъй като това ще доведе до загуба на доверие в надеждността на стандартизационната система като цяло.

Имайте предвид, че всички форми на антиконкурентно поведение са забранени от закона, дори когато те са непреднамерени.

Правилата за конкуренция забраняват много различни практики, включително всяко споразумение между конкуренти относно ценообразуването или клиентите, които всеки от тях може да обслужва, всяко споразумение, което възпрепятства влизането на нови участници на пазара и всякакви договорености, изключващи конкретни технологии или продукти от пазара.

Нарушаването на тези правила дори и непреднамерено може да има сериозни последици както за засегнатите лица, така и за организациите, които те представляват, и в крайна сметка и за CEN и CENELEC. Нарушенията могат да доведат до значителна гражданска и правна отговорност, което от своя страна би могло да доведе до гражданска и наказателна отговорност и наказателни санкции, които надвишават причинените икономически щети.

Това Ръководство има за цел да помогне хората да избягват нарушения на законодателството в областта на конкуренцията, включително и непреднамерени такива.

В Европейския съюз основните правила за конкуренция са подробно описани в ДФЕС¹, съгласно член 101 (например случаи на картелни споразумения и съгласувани практики между дружества, които ограничават или нарушават конкуренцията) и член 102 (случаи на злоупотреба с господстващо положение).

Редица правила за прилагане и насоки на Комисията също бяха приети, от Съвета на Европейския съюз или от Европейската комисия, за да се разясни подробно рамката за прилагане на правилата за конкуренция². Националните закони за конкуренцията също предвиждат подобни правила.

3 Какво да се прави и какво да не се прави от участниците в заседания на управителни органи, технически органи и други консултативни или експертни групи

За да могат CEN и CENELEC да изпълняват своята мисия като европейски организации за стандартизация, е необходимо персоналът на ССМС и персоналът и представителите на националните членове да подготвят, организират и присъстват на заседания, както на управленско, така и на техническо ниво.

На тези заседания има най-голяма вероятност за умишлено или несъзнателно нарушаване на законодателството в областта на конкуренцията. Това се отнася най-вече до заседанията на техническо ниво, тъй като в тях много често се включват експерти и други участници от организации, които се конкурират помежду си, всеки от които има законни интереси, които да защитава.

Нормативните разпоредби, вътрешните правила и ръководства на CEN-CENELEC предоставят подробни указания относно организацията и функционирането на управителните органи на CEN и CENELEC и техните консултативни групи, както и относно работата на техническите комитети и работните групи. Независимо от това, в допълнение към тези подробни правила всички участници се насърчават да бъдат запознати със списъка Какво да се прави и какво да не се прави, посочен по-долу.

---

¹ Същите разпоредби могат да бъдат намерени в членове 53 и 54 на Европейското икономическо пространство (ЕИП) и следователно са приложими във всички държави от ЕИП.

² Повече информация за европейското законодателство в областта на конкуренцията, насоки и съответствие, може да бъде намерена на уебсайта на Европейската комисия на следния интернет адрес:
<http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/legislation.html>

КАКВО ДА ПРАВИТЕ

- Винаги да помните, че една от основните цели на европейската стандартизация е да подкрепя конкуренцията в рамките на единния европейски пазар, в полза на индустрията, потребителите и други заинтересовани страни.
- Да спазвате Вътрешния правилник³ на CEN-CENELEC Част 1 (Организация и структура), Част 2 (Общи правила за работа по стандартизация) и Част 3 (Правила за структурата и разработването на публикации на CEN-CENELEC), както и свързаните с тях публично достъпни документи с насоки, които могат да включват текстове, имащи отношение към спазването на законодателството в областта на конкуренцията.
- Да преглеждате и изяснявате предварително дневния ред на заседанията, с цел да се гарантира, че темите, които ще се обсъждат, са в съответствие със законодателството в областта на конкуренцията и след това по време на заседанията да се придържате към този дневен ред.
- Внимателно да обмисляте дали потенциалният (или действителният) обмен на информация има някаква стойност при прогнозиране или определяне на бъдещото търговско поведение на участващ конкурент и ако смятате, че може да има, тогава не споделяйте тази информация.
- Можете да използвате и споделяте информация, която вече е обществено достъпна.
- Да вземате на сериозно всеки въпрос, за който имате съмнение, че е бил неправомерно повдигнат на дадено заседание и може да е в нарушение на законодателството в областта на конкуренцията, като заявите, че не можете да обсъждате този въпрос и по този начин да прекратите разговора, като запазите запис на това, което е било казано, за да го докладвате на юридическия съветник във Вашата компания или организация и на отдел „Правни въпроси” на ССМС, възможно най-скоро след заседанието.
- Да предприемате незабавни действия, ако антиконкурентното поведение продължава, като настоявате председателят:
  - а) да спре заседанието, докато участниците в нарушението бъдат отстранени, да предупреди останалите участници, че такова поведение не може да бъде толерирано или ако е необходимо
  - б) да отложи заседанието.
- Да гарантирате, че всякакви бележки от заседания, касаещи въпроси, които биха могли да бъдат повдигнати по отношение на законодателството в областта на конкуренцията, отразяват коректно дискусиата.
- Да се позовавате на Ръководство 10⁴ на CEN-CENELEC „Политика за разпространение, продажба и авторско право на публикации на CEN-CENELEC”, когато по време на заседанието се обсъждат практиките за разпространение и продажба на стандарти на CEN-CENELEC.
- Освен това, ако сте експерт, присъстващ на заседание на технически орган на CEN-CENELEC:
  - Да се уверите, че Вие и останалите участници, присъстващи на заседанията, имате необходимия технически опит.

³ Виж: <http://boss.cen.eu/reference%20material/RefDocs/Pages/default.aspx>
или <http://www.cenelec.eu/membersandexperts/referencematerial/internalregulation.html>

⁴ Виж: <http://www.cencenelec.eu/standards/Guides/Pages/default.aspx>.

- Да ограничите дискусиите по време на заседанията само до технически въпроси и да споделяте само информация, необходима за целите на стандартизацията.
- Да се позовете на Ръководство 8⁵ на CEN-CENELEC „Насоки на CEN-CENELEC за прилагане на Обща политика за правата върху интелектуалната собственост (и други законови права върху интелектуалната собственост, на базата на изобретения)”, когато съществува възможност за включване на патенти в даден стандарт.
- Да гарантирате, че процесът на разработване на стандарти е възможно най-отворен и прозрачен, когато това е възможно, при участие в заседания на технически орган и при обмен на информация.

КАКВО ДА НЕ ПРАВИТЕ

- Да не определяте цени или обсъждате каквито и да било условия, свързани с ценообразуването, с конкуренти или да обменяте чувствителна от търговска гледна точка информация, която не е обществено достъпна, което от своя страна би могло да повлияе на собствените бизнес стратегии.
- Да не се ангажирате да участвате в споделяне на пазара с конкуренти, включително разпределение на територии, клиенти, дистрибутори или доставчици.
- Да не приемате за даденост, че конкретни практики или поведения са в съответствие със законодателството в областта на конкуренцията, докато това не бъде потвърдено от компетентен правен съветник.
- Не си правете шеги със законодателството в областта на конкуренцията.
- Освен това, ако сте експерт, присъстващ на заседание на технически орган на CEN-CENELEC:
  - Да не включвате елементи в стандартите, които изключват доставчици или конкуренти от пазара поради причини, различни от технически съображения.
  - Да не използвате „целта на стандартизацията” като извинение да изисквате от конкурентите да разкриват чувствителна пазарна, стратегическа или бизнес информация или като причина да предоставите този вид информация на заседанието.

4 Какво да направите, ако имате съмнение за антиконкурентно поведение

Всички, участващи в работата на CEN-CENELEC, се насърчават да бъдат бдителни по отношение на евентуално антиконкурентно поведение.

В случай на съмнение, запазете всички необходими доказателства. Органите, работещи в областта на конкуренцията, отдават голямо значение на писмените съобщения и техните правомощия в областта на разследването позволяват задържането на цялата необходима информация, включително електронна поща. Това често е основният източник на доказателства при техните наказателни преследвания.

Ако имате съмнения или опасения, че Вие или някой друг може да е участвал в антиконкурентно поведение или бихте могли да го направите в бъдеще в резултат от участие в работата на CEN-CENELEC, не се колебайте да се свържете с Вашия правен отдел и/или отдел „Правни въпроси” на ССМС на интернет адрес: legal@cencenelec.eu.

⁵ Виж: <http://www.cencenelec.eu/standards/Guides/Pages/default.aspx>